

Protokoll

Leidandmed	EAA.3300.1.18
Kaader	70,71
Daatum	19.11.1876
Protokoll number	49
Protokoll teema	8. Varavastased kuriteod; 12. Vallakohtu asjaajamine ja haldustoimingud ; 14. Suhted kõrgemate kohtutega. Kriminaalasjade algatamine.
Märkused	

Kohtumehed			
Eesnimi	Perekonnanimi	Täisnimi	Roll
Hendrik	Thür		Kohtumees
Johan	Sternwelt		Kohtumees
Karl	Tattrik		Peakohtumees

Se koggukonna kohus ja wallawallitsus on kül eila ja tänna Werroma kohto kirja päle sest 16. Nowembrist s.a. No 6732 Serriste Puskari kõrtsimehhe Michel Kuslapu man ollemissen Lütti Peter Sotniku tallo ja Sikka Kusta Brunhofi tallo läbbi otsitud, agga middagi leitud, kül agga tunnistas Lütti tallo perremehhe poeg Johann Sotnik päle se kui ta essite salgas, ülles, et kui ta Kusta ja Jaan Brunhowiga 9. Nowemb. ühhes Werro ladele sõitnu sääl Puskari kõrtsi man minnen söötnu, taggasi tullen Werro linnan tulnu neide seltsi Haslawalt Perri Johann Koort ja Kurristalt Jaan Rässä, kellega ühhes Brunhofid siis se aida lõhknu ja wargusse teinud, kellest ossast Perri Johann Koort hennega Haslawale ja ossast Jaan Rässä Kurristahe winu, selleperrast siis nei Sikka ja Lütti tallodes sest wargussest kohtumehhed ei leidnu.

Päle se saiwa ne arwatu süidlasse kohto ette kutsutud:

1. Johan Sotnik, kes 19 aastane, lutteri usko ja pä kolis ärrä käunu, tunnistas küssimisse päle: minna sõitse Kusta Brunhowi ja selle poja Janiga 9. Nowembril s.a. Werro ladele, minna pannin omma hobbese neide hobbese kõrwa nink isteme kolmekessi Brunhofi re pääl. minnen õhtul kello 8 ajal söötsime Puskari kõrtsi jures 1-2 tunni, siis sõitseme Werrole, käisime töisel päiwal turrul, minna tahtsi hobbest wahhetada Brunhowid tahtsiwa osta, minna es sa wahhetada nemma es osta ka mitte, es tahha nemma ka ärrä linnast lahkuda, kelle üle minna nurrisin, siis ütliwa nemma minnole, sõida siis ratsale kui tahhad, wimati naksime ommete hämmariku aiga Werrolt tullemank tulliwa

weel Brunhowide seltsi Haslawalt Porri Johan Koort ja Kurristalt Jaan Räsä, meije pääl iste wanna Kusta Brunhow, noor Jaan Brunhow läts Porri Johann Koorti päle, Kurristalt Jaan Räsä sõitis ühhe tundmada noremehhega, kedda Jaan Brunhow ütles Haslawalt perri olla ja Tartus 2 aastat luksepa jures õppimas olla olnu, käisime ühhest kõrtsist sisse teisest wälja ja wiitisiwa nemma sellega ni kui aiga, miss es sa neist lahti - sääl kõrtsi man kos nemma kurja tahtsiwa tetta (Puksarin) 20 wersta Werrolt siis läts essite senna Jaan Räsä ja Porri Johan Koort sisse, kui kõrtist wälja tulliwa, siis lätsiwa kiik aida mannu, Jaan Brunhow, Jaan Räsä, Johan Koort ja wõeras pois; teggiwa aida lahti, minnole ütlesiwa, kui sinna omma su lahti teet, siis on sinnol wäitsega warsti surkm ehk saas tullega pallotedus ni kui Lawatsi Karli lauda minnewa aasta - wanna, Kusta Brunnow piddas hobbesid teisid kandsiwa krami 2 hobbese päle, minno südda olli selle kurjusse ülle päält kaeden ni kurb, nink kahhitsi et särastega kokko sain, siis kui kirstu ja mu asja päle saiwa, naksime sõitma - minno ja essa Brunhofid jättiwa wahhele, Jaan Räsä sõiteen, poeg Jaan Brunnow ja Porri Johann Koort tulliwa takkan ja olli ennemb kui 1/2 sülle pikkune raud kang ehk orra käen, kellega olles kinniwõtjile wasta pandnu, tükki ma takkast käändsiwa ühte mõtsa, nink teggiwa se raud orraga kirstu ehk kasti lahti, jaotiwa se ride krami ärrä ja kasti jättiwa mõtsa, ütliwa, et paljo ei sanu, ennege kastist räbbalid. Läbbi ööd tullime koddo, kui Põlwa mäe päle saime, siis ütliwa siin om kihhelkonna kohhus minna sääl enne es olle käunu. Kurrista Kõiwomoisa mant läts Porri Johann läbbi mõtsa Haslawale pole, ja ütles minnole: pois kae et sa omma löwwa peat, Kusta Brunhof ütles selle päle, kül minna poisi ülle wallitsen, kes ka minnole kinnitas, suud piddada ja ütles, kui meije perrast kokko same, peame rehungi, siis saat sinn ka ossa n lissa mannu, kui minna suud ei peas, siis saas nemma meije maja põlletama, ni et tuhk assemel - ka praegu siin wangin olla Jaan Brunnow minno nüüd selleperrast ähwardanu pallotada kohtomaja wahhi Karl Mällo wasta. Se wargusse weije ossa Porri Johann Koort Haslawale ja ossa Jaan Räsä Kurristahe, selleperrast ei leidnu se koggok. kohtomehhet otsimisse man sest middagi meije Lütsti ei ka Kusta Brunnowi Sikka tallos.

Kohtomaja waht Karl Mällo, soldat, tunnistas küssimisse päle: Jaan Brunhow olla kül wahhi Jaan Mähkalla wasta ähwardanu Johan Sotniku selle üllesandmisse perrast pallotada.

2. Kaewataw Jaan Brunhow ütles wälja küssimisse päle; kui meije 10. Nowembril s.a. õhtul hämmariku ajal Werrolt tulles naksime olli minna purjun, puddeliga wiin olli ütten, jõi wina ja maggasi re pääl, essa Kusta Brunhow teggi nisamma, pois Johan Sotnik ajas hobbesid, minna es tija middagi aida lõhkmisses. Selle päle ütles Johan Sotnik: sinna istet Johan Koorti päle. Siis wastas Jaan Brunhof, minna Johan Koorti sukkugi ei tunne ja Jaan Räsät ka mitte. Minnol es olle hobbest, olli täitsast jonu nink ei mälleta taggasi tullekist middagi. Werro linnan sain minna jo jonust, te pääl Wastse-Kuuste man, 40 wersta ärrä sõiten, wirgosin ülles ja wöttin puddelist wina.

Johan Sotnik ütles selle päle, et Jaan Brunhow es olle mitte jonu, ennege kiik ni õige, kui minna tunnistasin.

Warrastud Michel Kuslapu ütles, Jaan Brunnow ähwardas otsimisse man kohtomeeste kuuldes minnol ka pä otsast wõtta, et minna tedda wargas tetta.

3. Kaewataw **Kusta Brunhow** wastutas küssimisse päle, minna ei mälleta middagi kuis meije ladel käisime, ennge sedda: **Lütti Johan Sotniku** hobbene olli 1 nink minno omma olli tõine minno re een, aita ei olle minna lõhkunu, ei tunne minna **Haslaw** meest **Porri Johan Koorti** ei ka **Kurristalt Jaan Rässat**. Minna es panne mitte omma kät aida usse külge, ei ka tonu koddo ommale wargust ei ka **Johann Sotnikule**, kasti külge ka käs es sa, minnen kül sääl **Puskari kõrtsin** ollime sissen, ent taggasi tullek es olle minna sissen. **Musta jõe** pääl taggasi tullen piddasime kinni, jootsime hobbesit, nemma ühhest kõrtsist sisse ja teisest wälja käisiwa, minna es olle (purjun) jonu. **Kusta Brunhow** tõendas weel, et **Johan Sotnik** essi warrast te pääl ühhelt mehelt re päält 1 paar sapit, istus hobbesile päle, kui mees päle sai, nink pandis-pakko, meije pojaga, **Jaan Brunhowiga** tullime tõistega koddo. Kui temma käest kohhus küssis, kes ne siis olliwa kellega nemma koddo tulliwa, wastas ta: neid es tunne, wimati ütles, minna arwan, et minna ehk tusin ka. Tol pool **Puskari kõrtsi** jätt ta meid mahha, kost ta siis aida lõhkumist näggi. **Johan Sotnik** ütles selle päle, minna neid sapid es warrasta, temma omma poig **Jaan Brunhow** warrastas essi 2 pari sapit ühhe mehhe re päält, kes päle sai, siis kargas ta **Porri Johan Koorti** hobbese päle nink paggesi ärrä, **Johann Koort** istus meije hobbese päle.

Kusta Brunhow sai selle päle kahtlasses n. ütles: minna hommen tunnista siis jälle: minna **Werro** makohtous saan tunnistama.

Moisteti: Et selle **Johann Sotnikku** tunnistusse järrele kui ka neide omma **Kusta** ja **Jaan Brunhowi** mitte ühte sündiwa wäljaütlemiste järrele se aida lõhkumisse ja warguse süid **Kusta** ja **Jaan Brunhowi** päle kui ka **Haslawast Johann Koorti** ja **Kurristalt Jaan Räss** ja sellega ühhes ollewa tundmada nore mehhe (luksepa) päle awwalikkult langeb, ka **Johan Sotnik** kui üllesandja sest mitte pri ei jä, sest et ta essi sedda wälja ei tunnistanu - **Kusta** ja **Jaan Brunhow** ka jo wangi rotus olnu, siis on essite **Kusta** ja **Jaan Brunhow** Keiserl. **Werro** ma kohto kätte kohtomoistmisse alla wangi wisil sata, ent **Johan Sotnik** jääb senist kui kohhu kutsu.

Se otsus sai kohto käujile kulunud ja walmistud, neid hommen **Tartu** ma kohto kätte ja säält **Werrole** wangi wisil sata.

Pä kohtomees **Karl Tattrik**

Kohtomees **Johan Sternwelt**

Kohtomees **Hendrik Thür**

Kirjotaja **F Thal**